3 Reflection en Annotations

Programmeren 2 – Java 2017 - 2018

Programmeren 2 - Java

- 1. Herhaling en Collections
- 2. Generics en documenteren

3. Annotations en Reflection

- 4. Testen en logging
- 5. Design patterns (deel 1)
- 6. Design patterns (deel 2)
- 7. Lambda's en streams
- 8. Persistentie (JDBC)
- 9. XML en JSON
- 10. Threads
- 11. Synchronization
- 12. Concurrency

Reflection

Agenda

1. Deel 1: Reflection

- Wat is reflection?
- De klasse Class
- Voorbeelden van gebruik
- Bedenkingen bij reflection

2. Deel 2: Annotations

- Inleiding
- Standaard annotaties
- Custom annotaties
- Meta-annotaties

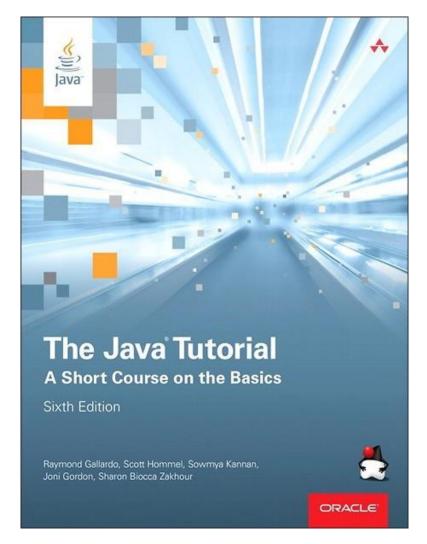
Ondersteunend materiaal

Java Tutorial van Oracle:

The Reflection API.

→ Lessons: Classes en Members

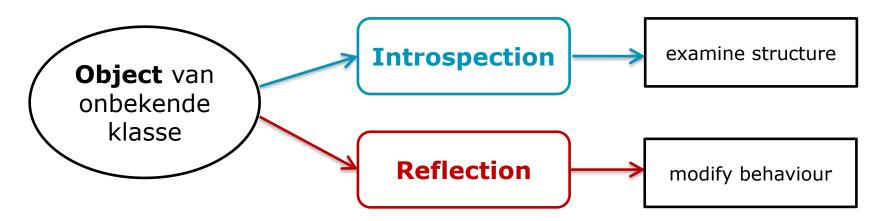

Reflection

 Reflection is a process of examining or modifying the run time behavior of a class at run time.

Dus 2 aspecten zijn mogelijk:

Wat is reflection?

Reflection wordt oa gebruikt door:

- IDE (IntelliJ, Eclipse, NetBeans enz...)
- Class browsers
- Debuggers
- Test Tools (zoals JUnit → zie volgende week)

Met reflection kan je:

- een klasse instantiëren zonder haar naam te kennen
- alle methoden van een klasse opvragen
- alle attributen benaderen (jawel; zelfs de private)
- annotations opvragen (→ zie volgende deel)

Welke klasse?

 Met de instanceof operator kan je testen of een object tot een bepaalde klasse behoort

```
Voorkennis
```

```
Rectangle rect = new Rectangle();
System.out.println(rect instanceof Object); //true
System.out.println(rect instanceof Rectangle); //true
```

- → Je moet wel de klasse die je wil testen op voorhand kennen...
- Kan je de klasse van een object ook gewoon opvragen?
 - → Ja! De klasse Object heeft een methode getClass()

Class objecten

- Andere manieren om een Class object te verkrijgen:
 - ➤Op basis van de klasse:

```
Class clazz = Rectangle.class;
Class primitive = int.class;
class werkt ook voor primitieve types!
```

➤Op basis van een String met de (volledige) naam:

```
Class clazz = Class.forName("be.kdg.shapes.Rectangle");
```

Dit werkt NIET voor primitieve types!

Reflection in Java

• De klasse java.lang.Class voorziet vele methoden om het runtime gedrag van een klasse te onderzoeken/beïnvloeden en metadata te verkrijgen.

• De package java.lang.reflect voorziet een aantal handige klassen om reflection toe te passen.

De klasse Class

- Een greep uit de belangrijkste methoden van de klasse java.lang.Class:
 - > getName
 - >newInstance
 - >isInterface
 - >getSuperClass
 - >getDelaredFields
 - >getDeclaredMethods
 - >getDeclaredConstructors
- We bespreken hiervan enkele voorbeelden op de volgende slides...

De modelklasse Student

```
final: komt binnen via
public class Student {
                                                constructor; nadien niet
    private final int studNr;
                                                meer wijzigbaar
    private String naam;
    private LocalDate geboorteDatum;
    public Student(int studNr, String naam, LocalDate geboorteDatum) {
        this.studNr = studNr;
        this.naam = naam;
        this.geboorteDatum = geboorteDatum;
    public Student() {
        this (0, "Dummy", LocalDate.now());
    //getters en setters...
    @Override
   public String toString() {
        DateTimeFormatter shortFormatter =
               DateTimeFormatter.ofLocalizedDate(FormatStyle.SHORT);
        return String. format("%s (°%s) studNr: %d", naam,
               shortFormatter.format(qeboorteDatum), studNr);
```

getName

getName geeft de *fully qualified name* van de klasse **getSimpleName** geeft de korte klassenaam

```
/* OUTPUT: */
Volledige naam van de klasse: model.Student
Volledige naam van de klasse: java.lang.Integer
```


getMethods / getDeclaredMethods

```
public static void printMethods(Object obj) {
       Class aClass = obj.getClass();
       System.out.printf("%d methoden gevonden in de klasse %s:\n",
           aClass.getDeclaredMethods().length,
           aClass.getSimpleName());
       for (Method method : aClass.getDeclaredMethods()) {
            System.out.printf("\t%s (returns: %s, parameters: %d)\n",
                   method.getName(),
                                                    getMethods geeft alle
                   method.getReturnType(),
                                                    (ook dus de overgeërfde
                   method.getParameterCount());
                                                    methoden)
                                                    getDeclaredMethods
                                                    geeft enkel de niet-
/* OUTPUT: */
                                                    overgeërfde methoden
6 methoden gevonden in de klasse Student:
       toString (returns: class java.lang.String, parameters: 0)
       getStudNr (returns: int, parameters: 0)
       getGeboorteDatum (returns: class java.time.LocalDate, parameters: 0)
       setGeboorteDatum (returns: void, parameters: 1)
       getNaam (returns: class java.lang.String, parameters: 0)
       setNaam (returns: void, parameters: 1)
                                       Democode: 01 Reflection
```

getDeclaredMethods

Class API	Inherited members?	Private members?
<pre>getDeclaredMethods()</pre>	no	yes
<pre>getMethods()</pre>	yes	no

- Enkelvoudsvorm: getMethod / getDeclaredMethod
 - -Geeft één methode met gegeven naam en parameter types

```
Method method =
    aClass.getMethod("setGeboorteDatum", LocalDate.class);
```

getDeclaredMethod geeft géén inherited methoden en wél private methoden

getConstructors / getDeclaredConstructors

```
public static void printConstructors(Object obj) {
   Class aClass = obj.getClass();
   System.out.printf("%d constructors gevonden in de klasse %s:\n",
        aClass.getDeclaredConstructors().length,
        aClass.getName());
   for (Constructor constructor : aClass.getDeclaredConstructors()) {
        System.out.printf("\t%s (parameters: %d)\n",
        constructor.getName(), constructor.getParameterCount());
   }
}
```

getConstructors geeft enkel de public constructors **getDeclaredConstructors** geeft ALLE constructors

```
/* OUTPUT: */
2 constructors gevonden in de klasse model.Student:
    model.Student (parameters: 3)
    model.Student (parameters: 0)
```


newInstance / invoke


```
public static void makeAlive(Class aClass) {
    try {
        System.out.printf("Nieuw object instantiëren van de klasse %s:\n"
               , aClass.getName());
        Object object = aClass.newInstance(); //default constructor
        System.out.println(object.toString());
        for (Method method : aClass.getDeclaredMethods()) {
            if (method.getName().startsWith("get")) { //enkel getters
                Object result = method.invoke(object);
                System.out.printf("\tResult van %s: %s\n",
                       method.getName(), result);
                                        newInstance roept een specifieke
                                        constructor op (let op de parameter!)
    } catch (...) {
                                        invoke roept een specifieke methode
        e.printStackTrace();
                                        op (let op de parameter!)
                  /* OUTPUT: */
                  Nieuw object instantieren van de klasse model. Student:
                  Dummy (°13/09/16) studNr: 0
                          Result van getStudNr: 0
```

Result van getNaam: Dummy

Result van getGeboorteDatum: 2016-09-13

getFields / getDeclaredFields

toegang: private waarde: 1995-09-18

```
public static void examineFields(Object object) {
      try {
          Class aClass = object.getClass();
          System.out.printf("Fields van %s:\n", aClass.getName());
          for (Field field : aClass.getDeclaredFields()) {
               System.out.printf("\"%s\" van het type: %s\n",
                          field.getName(),
                          field.getType());
               field.setAccessible(true); //toegang tot private fields!
               System.out.printf("\ttoegang: %s \n\twaarde: %s\n",
                       Modifier.toString(field.getModifiers()),
                       field.get(object));
                                                      getDeclaredFields
/* OUTPUT: */
                                                      geeft ALLE attributen
Fields van model. Student:
                                                      getFields geeft enkel
"studNr" van het type: int
                                                      de public attributen
        toegang: private final
        waarde: 123456
"naam" van het type: class java.lang.String
        toegang: private
        waarde: Igor De Verschrikkelijke
"geboorteDatum" van het type: class java.time.LocalDate
```

Democode: 01_Reflection

Toegang tot fields

```
public static void changeByReflection(Object object) {
    System.out.println("private fields wijzigen!!!");
    System.out.println("VOOR reflection: " + object);
    try {
        Class aClass = object.getClass();
        Field field = aClass.getDeclaredField("studNr");
        field.setAccessible(true);
        field.set(object, 666);
        field = aClass.getDeclaredField("naam");
        field.setAccessible(true);
        field.set(object, "Mephisto");
        //...
        System.out.println("NA reflection: " + object);
    } catch (...) {
                                         setAccessible verleent toegang
       e.printStackTrace();
                                         tot een private attributen
```

```
set wijzigt de waarde van het
/* OUTPUT: */
                                           attribuut
private fields wijzigen!!!
VOOR reflection: Igor De Verschrikkelijke (°18/09/95) studNr: 123456
NA reflection: Mephisto (°13/09/16) studNr: 666
```


Bedenkingen bij reflection

Reflection is bijzonder krachtig, maar indien mogelijk te vermijden omwille van:

- Performantie
 - ➤Ongeveer 10x trager dan gewone code
- Security

➤In een beperkte context (sandbox) is er mogelijk geen toelating voor reflection

- Inkapseling
 - ➤ toegang tot private velden en methoden maakt de klasse kwetsbaar

Opdrachten

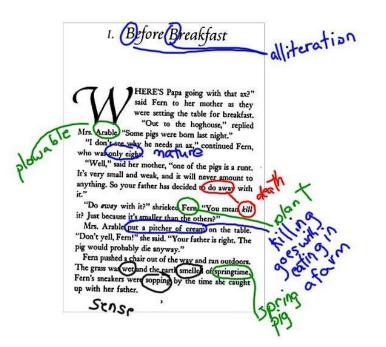

- Groeiproject
 - module 3 (deel 1 en 2: "Reflection")

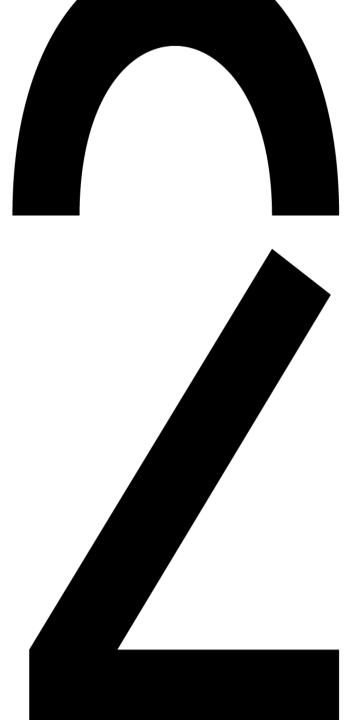

- Opdrachten op BB
 - RentCar

@nnotations

Agenda

1. Deel 1: Reflection

- Wat is reflection?
- De klasse Class
- Voorbeelden van gebruik
- Bedenkingen bij reflection

2. Deel 2: Annotations

- Inleiding
- Standaard annotaties
- Custom annotaties
- Meta-annotaties

Syllabus

E-book: "Annotation Types" p.229 ev (The Java Language Specification, Eighth Edition)

Java Code Geeks Annotation tutorial

(https://www.javacodegeeks.com/2014/11/java-annotations-tutorial.html)

Annotations

- Om metadata (= data over data) in de broncode toe te voegen
- Worden door compiler herkend en mee opgenomen in bytecode (<> commentaar)
- Te herkennen door @ als eerste teken
- Vroeger alleen tags voor Javadoc, vanaf JDK5 ook in bron code
- Syntax en type controle

Waarom annotaties?

- Metadata toevoegen in de code
 - –installatie- of configuratie-instructies
 - –info voor de compilerAlternatief voor XML configuratie bestanden
- Veel toegepast in frameworks
 (JUnit, Hibernate, Spring, ...)

Gebruik van annotaties

-Edit:

- informatie voor ontwikkelaar
- Assistentie door IDE

-Compile:

- Extra checks door compiler
- Instructies over te genereren code
- -**Deploy**: instructies voor installatie tools
- —Classload: als de code geladen wordt, kunnen extra instructies toegevoegd worden
- -Run: via reflection kan je annotations in code detecteren en actie ondernemen

Standaard annotations

- Uit java.lang:
 - @Override
 - @Deprecated
 - @SuppressWarnings
 - @FunctionalInterface (zie later bij lambda's)
 - @SafeVarargs

@Override

- De @Override annotation → aanduiding dat een methode van de superklasse overschreven wordt (= extra controle op compiler-niveau)
- Typisch voorbeeld: override van de methoden equals, hashCode en toString van de klasse Object

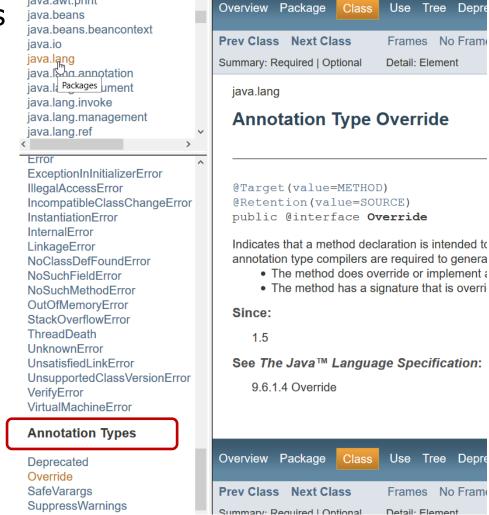
```
@Override
public boolean equals(Object object) {
      // ...
}
```


@Override

Annotations worden net als klassen en interfaces in een Java bronbestand gedefinieerd.

Je vindt ze in de javadoc van hun package onderaan, in een aparte sectie

java.awt.print

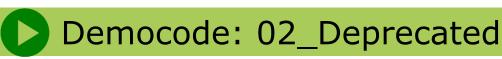
@Deprecated

De **@Deprecated** annotation → aanduiding dat het gebruik van een methode afgeraden is en door een nieuwe vervangen werd.

(Geeft alleen een compiler warning)

```
/**
  * Wijzigt de waarde van de x coördinaat.
  * @param x de coördinaat
  *
  * @deprecated gebruik setCoordinaten
  */
@Deprecated
public void setX(int x) {
    this.x = x;
}
    punt.setX(2);
    punt.setY(3);
    punt.setCoordinaten(2, 3);
```


@SuppressWarnings

De **@SuppressWarnings** annotation \rightarrow onderdrukt bepaalde warnings

```
@SuppressWarnings({"unchecked", "unused"})
public void eenMethode() {
    // ...
}
```

→ onderdrukt de warnings in verband met het niet gebruiken van generics (unchecked) en ongebruikte variabelen (unused).

Custom Annotations

- Je kan ZELF een annotation maken
- Indeling op basis van parameters:
 - -Geen: **Marker** annotation zoals **@Override**
 - -Één: **Single-value** annotation zoals @SuppresWarnings ("unchecked")

Voorbeeld: Marker annotation

```
package p;

@interface MyAnno {}

import p.MyAnno;

@MyAnno
class MyClass {}

Definitie
(MyAnno.java)

Gebruik
(MyClass.java)
```

Definitie lijkt op een interface met '@' ervoor

Voorbeeld: Single-value annotation

```
@interface MaxLength {
    int value() default 80;
}

interface Foo {
    @MaxLength(25)
    String getFirstName();

@MaxLength
    String getLastName();
}

Definitie
(MyAnno.java)

Gebruik
(MyClass.java)

Defaultwaarde
wordt gebruikt
String getLastName();
}
```

- Als er slechts één attribuut is, én dat heeft de naam value, dan mag je "value=" weglaten
- •Als alle attributen een **default** hebben, kan je de annotatie gebruiken alsof het een marker is

Voorbeeld: Full annotation

```
@interface Since {
                                               Definitie
   int major();
                                               (MyAnno.java)
   int minor() default 0;
   String[] authors();
                                 Array attributen
   String[] reviewers();
                                               Gebruik
                                               (MyClass.java)
@Since(major = 3,
        authors = {"Jan", "Piet", "Joris"},
        reviewers = "Corneel"
                                      Array literals
class MyClass {}
```

- Hier worden Array attributen gebruikt:
 - Array literal: Meerdere waarden tussen {...}
 - Je mag ook een enkele waarde aan een array toekennen

Geneste annotaties

• Je mag elk type gebruiken voor een annotatie attribuut, ook een annotatie type:

```
@interface Column {
   String name();
   MaxLength check();
}

class Artikel{
   @Column(name="COMM", check=@MaxLength(120))
   String commentaar;
}

Gebruik
(MyClass.java)
```


Geneste annotaties

• Je kan ook een array van geneste annotaties hebben:

```
@interface Table {
   Column[] value();
}
Definitie
(MyAnno.java)
```

```
@Table{
    @Column(name="MERK",check=@MaxLength(40))
    @Column(name="BESCHRIJVING",check=@MaxLength(120))
}
class Product{...}

Gebruik
    (MyClass.java)
```


Annotaties annoteren

```
@Retention(RetentionPolicy.RUNTIME)
@Target({ ElementType.FIELD, ElementType.PARAMETER })
@Documented
@Inherited
@interface MyAnno { }
```

Gedefinieerd in java.lang.annotation

@Retention

- SOURCE: in source, maar de compiler zet de annotatie niet in de bytecode
- CLASS (default): in bytecode, maar als de code geladen wordt wordt de annotatie niet mee omgezet in runtime code
- RUNTIME: in source, bytecode en runtime code

Annotaties annoteren

```
@Retention(RetentionPolicy.RUNTIME)
@Target({ ElementType.FIELD, ElementType.PARAMETER })
@Documented
@Inherited
@interface MyAnno { }
```

@Target

 Op welke elementen can MyAnno gebruikt worden? (Default: all)

@Documented

 Zal MyAnno vermeld worden in de javadoc van de klassen waarin ze gebruikt wordt? (Default: no)

getDeclaredAnnotations

 Omdat sommige annotations at runtime beschikbaar zijn, kunnen we acties ondernemen via *reflection*.

```
for (Method method : myClass.class.getDeclaredMethods()) {
    MyAnno myAnno = method.getAnnotation(MyAnno.class);
    //...
}
```


Voorbeeld: Definitie Marker annotation

 We maken zelf een marker annotation met de naam Unfinished:

```
@Target(ElementType.METHOD)
@Retention(RetentionPolicy.RUNTIME)
public @interface Unfinished {
}
```

@Target bepaalt dat de
annotatie gebruikt zal
worden bij een methode

@Retention bepaalt dat de annotatie at runtime beschikbaar moet zijn (want we willen reflection toepassen!)

Voorbeeld: Gebruik Marker annotation

```
public class Spel {
    public void startSpel() {/* ...*/ }
    @Unfinished
    public void login(String user, char[] passWord) {
        // nog uitwerken
                                  Boven een methode plaatsen, want:
                                  @Target(ElementType.METHOD)
    @Unfinished
    public List<String> getTopscores() {
        // nog uitwerken
        return Collections.emptyList();
```

Voorbeeld: Reflection op Marker annotation

```
public class DemoMarker {
  public static void main(String[] args) {
    for (Method method : Spel.class.getDeclaredMethods()) {
        Unfinished unfinished = method.getAnnotation(
                                             Unfinished.class);
        System.out.print(method.getName());
        if (unfinished != null) {
           System.out.println(" --> NOG AFWERKEN!");
        } else {
           System.out.println(" --> OK");
                                getTopscores --> NOG AFWERKEN!
                                login --> NOG AFWERKEN!
                                startSpel --> OK
```


Reflection opdracht

- Open de voorbeelden die bij de slides horen. Bekijk de module 02_Deprecated en de werking ervan.
- Voeg een nieuwe klasse ReflectionDemo toe met een main, waarin je reflection toepast.
 - -Maak een ArrayList met de namen van alle methoden van de klassen Punt en RuimtePunt die deprecated zijn.
 - -Druk vervolgens de namen van de methoden in de ArrayList op één regel af.

/* OUTPUT: */
setY setX setZ

Tip: Bekijk goed welke methoden de klasse Method bevat.

Voorbeeld: Definitie Single-value annotation

```
@Target(ElementType.METHOD)
@Retention(RetentionPolicy.RUNTIME)
public @interface Unfinished {
    String value();
}
```


Voorbeeld: Gebruik Single-value annotation

```
public class Spel {
    // . . .
    public void startSpel() {
        // . . .
    @Unfinished(value = "Uitwerken login")
    public void login(String user, char[] passWord) {
         // nog uitwerken
                                                Bij single-value mag je de
                                                toekenning weglaten! De
    @Unfinished("Uitwerken topscores")
                                                naam in de @interface
    public List<String> getTopscores()
                                                moet dan wel value zijn.
         // nog uitwerken
         return Collections.emptyList();
```


Voorbeeld: Reflection op Single-value annotation

```
public class DemoSingleValue {
    public static void main(String[] args) {
        for (Method method : Spel.class.getDeclaredMethods()) {
            Unfinished unfinished = method.getAnnotation(
                                       Unfinished.class);
             System.out.print(method.getName());
             if (unfinished != null) {
                 System.out.println(" --> NOG AFWERKEN:
                                    + unfinished.value());
             } else {
                 System.out.println(" --> OK");
                    getTopscores --> NOG AFWERKEN: Uitwerken topscores
                     startSpel --> OK
                     login --> NOG AFWERKEN: Uitwerken login
```


Voorbeeld: Definitie Full-type annotation

```
@Target (ElementType.METHOD)
@Retention (RetentionPolicy.RUNTIME)
public @interface Unfinished {
    public enum Belangrijkheid {
        KRITIEK, BELANGRIJK, GEWOON
    Belangrijkheid belangrijkheid()
            default Belangrijkheid.BELANGRIJK;
    String toDo();
    String eindDatum();
```

Voorbeeld: Gebruik Full-type annotation

```
public class Spel {
    public void startSpel() {
        // . . . .
    @Unfinished(belangrijkheid = Unfinished.Belangrijkheid.KRITIEK,
        toDo = "Uitwerken login", eindDatum = "01/11/16")
    public void login(String user, char[] passWord) {
        // nog uitwerken
    @Unfinished(belangrijkheid = Unfinished.Belangrijkheid.GEWOON,
       toDo = "Uitwerken topscores", eindDatum = "01/12/16")
    public List<String> getTopscores() {
        // nog uitwerken
        return Collections.emptyList();
```


Voorbeeld: Reflection op Full-type annotation

```
public class DemoFullType {
    public static void main(String[] args) {
      for (Method method : Spel.class.getDeclaredMethods()) {
        Unfinished unfinished = method.getAnnotation( Unfinished.class);
        System.out.print(method.getName());
        if (unfinished != null) {
             System.out.println(" --> NOG AFWERKEN: " +unfinished.toDo());
             System.out.println("\tPrioriteit: "
                + unfinished.belangrijkheid());
             System.out.println("\tEinddatum: "+ unfinished.eindDatum());
        } else {
             System.out.println(" --> OK");
                                                        Om de waarde van een
                                                        annotatie op te vragen,
startSpel --> OK
                                                        roep je ze aan zoals een
                                                        methode
login --> NOG AFWERKEN: Uitwerken login
    Prioriteit: KRITIEK
    Einddatum: 01/11/16
```

Prioriteit: GEWOON Einddatum: 01/12/16

getTopscores --> NOG AFWERKEN: Uitwerken topscores

Democode: 05_FullType

Hoe werden de standaard annotations zelf gedefinieerd?

java.lang.Override

```
@Target(value=METHOD)
@Retention(value=SOURCE)
public @interface Override
```

java.lang.Deprecated

```
@Documented
@Retention(value=RUNTIME)
public @interface Deprecated
```

java.lang.SuppressWarning

```
@Target(value={TYPE,FIELD,METHOD,PARAMETER,
    CONSTRUCTOR,LOCAL_VARIABLE})
@Retention(value=SOURCE)
public @interface SuppressWarnings
```


Reflectievoorbeeld

De annotation DoeDeGroeten:

Reflectievoorbeeld (2)

De klasse Hallo:

```
@DoeDeGroeten("Hello, class!")
public class Hallo {
    @DoeDeGroeten("Hello, field!")
    public String groetToestand;
    @DoeDeGroeten("Hello, constructor!")
    public Hallo() {
    @DoeDeGroeten("Hello, method!")
    public void groet() {
```


Reflectievoorbeeld (3)

```
public class ReflectieDemo {
  public static void main(String[] args) throws Exception {
    Class<Hallo> clazz = Hallo.class;
    System.out.println(clazz.getAnnotation(DoeDeGroeten.class));
    Constructor<Hallo> cstr = clazz.getConstructor(
                                                   (Class[]) null);
    System.out.println(cstr.getAnnotation(DoeDeGroeten.class));
    Method method = clazz.getMethod("groet");
    System.out.println(method.getAnnotation(DoeDeGroeten.class));
    Field field = clazz.getField("groetToestand");
    System. out. println (field. getAnnotation (DoeDeGroeten.class))
@annotations.DoeDeGroeten(value=Hello, class!)
@annotations.DoeDeGroeten(value=Hello, constructor!)
@annotations.DoeDeGroeten(value=Hello, method!)
@annotations.DoeDeGroeten(value=Hello, field!)
```


Opdrachten

- Groeiproject
 - module 3
 (deel 3: "Annotations")

- Opdrachten op BB
 - Reflection
 - Kleurannotation
 - Annotation
- Zelftest!

